Mak:

Slovenci na Kosovem

G. Franc Erjavec je pred leti opisal v »Slovencu« današnje razmere na Kosovem. Čitatelje bo zanimalo, kako živijo **naši Slovenci,** ki so se naselili kot zemljedelci, ali so pa kot rudarji in po službi prišli tu sem.

Kosovo polje je zelo obsežno. Severno ga meji gorovje Kopavnik, na jugu kačaniška soteska, vzhodno Karadar in zapadno Šar planina. Na tem ozemlju živijo danes Srbi, Arnavti, Čerkezi (Turki), Hrvatje v Janjevu in Letnici in po vojni naši Slovenci.

Državna kolonizacija je pred 15 leti pobudila tudi nekaj Slovencev, da so se odločili, da poskusijo svoje življenje na jugu. Bili so to naši Primorci, med njimi poznani Pavlin Jožef. Ustanovila so se nova naselja **Novo selo Kosovo.** Prvi, ki je prišel med nove slov. naseljence, je bil č. g. Janez Kalan, ki je ostal še danes med njimi v najlepšem spominu. Naseljenci so dobili dovolj zemlje, kakor je bila velika družina.

Mimogrede omenjam, da je druga naselbina Slovencev v Bistrenici v Macedoniji, ki bi se vse drugače razvila, da se ni pritiskalo na naše ljudi, da se prekrstijo in spremenijo priimke!

Nekaj Primorcev je naseljenih v **Obiliču** in v **Adi.** Večinoma so zemljedelci in sinovi rudarji v rudniku Obilič. Okrajno mesto za nje je **Priština.** Tu živi mnogo slovenskih oficirjev in podoficirjev in drugih uradnikov. Potrebna je bila cerkev. Zaslužni višji vojaški duhovnik Ivo Badrov je s pomočjo tudi slovenskih dobrotnikov sezidal lično cerkev sv. Antona, ki dominira nad vhodom v mesto. Zvon za to cerkev je poklonila predoseljska župnija in ob praznikih in nedeljah glasno buči zvonenje po Kosovem, saj je to največji zvon na Kosovem sploh.

Pri sv. Antonu so 13. junija velike svečanosti in pridejo katoličani od vseh strani, največ iz **Janjeva.** Mnogo pa je tudi pravoslavnih, ki so veliki častilci padovanskega svetnika. Č. g. Viktor Zakrajšek, župnik janjevski, oskrbuje vse te naseljence, pomagajo mu duhovniki, ki služijo vojaški rok v Prištini. Zadnja duhovnika sta bila čč. gg. Kraljič Štefan in France Mihelič, ki bo še za Veliko noč prepeval s svojim zborom Alelujo. Ob velikih praznikih sodeluje vojaštvo in poveličuje z vojaško godbo praznik. Vsi slovenski vojaki imajo tudi priliko, da za Veliko noč prejmejo zakramente. (Videl sem v drugem kraju letos, kako je slovenski oficir — kapetan pripeljal četo vojakov v cerkev in se sam prvi izpovedal in pri maši prejel sv. obhajilo prvi pred vojaki.)

Pred tremi leti so nekateri Primorski Slovenci kupili zemljo v selu **Sojevu** pri Uroševcu. Danes je tu precej slovenskih družin. Zemlja je plodna. Zelo jih spoštujejo radi marljivega dela. V cerkev imajo v Uroševac 5 km, kjer je župnik gen. vikar skopljanske škofije prelat T. Glasnovič. Sedaj je bolan in oskrbuje župnijo ravnatelj semenišča v Prizrenu č. g. Branko Dorčič. Na **Livadi,** 10 km od Uroševca živi Slovenec Ličan, prvi naseljenec tu. Povsod srečaš Slovence v Slatini, v Kos. Vitini — pri financi in žandarmeriji, v Gnjilanu in tja do **Letnice,** kjer je najstarejša (500 let!) Marijina božja pot na jugu. Tu župnikuje č. g. dr. Fr. Enavs, misijonar in č. g. Ciril Bajuk. Tu živijo tako zvani laramani, ki so krščeni in nosijo v srcu katoliško vero, a v javnosti so tudi muslimani. Delo je za duhovnika tu zelo naporno.

Katoliško ljudstvo je zelo siromašno. L. 1935 so prišle tu sem slovenske usmiljenke, ki karitativno delujejo v župniji. Uživajo velik ugled zlasti pri muslimanskem življu, ko se žene rade obračajo za nasvet k redovnicam. L. 1936 o Božiču je bila odprta prva osnovna šola v župniji. Poslopje »Slomškov dom« je odstopil prevzv. g. škof dr. Ivan Gnidovec za šolo, mariborski vladika prevzv. g. dr. Ivan Tomažič je poklonil krasno ploščo za šolo in prvi učitelj tu je Slovenec g. Nikolaj Šivec.

Največ Slovencev živi v **Kosovski Mitrovici.** Tu so 1928. leta Angleži kupili star rimski **rudnik Trepčo.** Zaposlenih je nad 2000 rudarjev. Stanujejo v svojih hišah, ki so si jih zgradili provizorno za svoje družine, deloma pa v delavskih hišah podjetja. Tu najdeš na vsakem položaju Slovenca od inženirja do preprostega kopača. Slovenski rudarski nadzorniki so zelo priljubljeni. So to izkušeni naši rudarji, ki so bili v Holandiji, na Westfalskem in v Franciji. V koloniji imajo osnovno šolo samo za rudarske otroke. Verouk poučuje župnik iz Mitrovice. Lepa čitalnica in zvočni kino. Organizacija je samo rudarska — stanovska. Naši rudarji pripravljajo društvo sv. Barbare, ker želijo, da bi se tudi v tem rudniku proslavljala zaščitnica rudarjev sv. Barbara. Večinoma so tu naši rudarji zelo solidni. V cerkev hodijo 9 km daleč v Mitrovico. Za velike praznike pride župnik v kolonijo in je sv. maša v šoli. — **Tovarna društva Trepče** Mines Limited za rudo pa je pod historičnim gradom Štefana Dečanskega v **Zvečanu,** 14 km od rudnika Trepče. Tu so zaposleni večinoma naši Korošci iz Meže, iz Trbovelj, Zagorja itd. kot nadzorniki in strokovnjaki. Večinoma so si zgradili svoje hiše. Otroci hodijo v zvečansko šolo, ki je najlepša v zetski banovini. Podjetje je investiralo za njo 1 milijon 200.000 Din.

V Kosovski Mitrovici dobite povsod našega človeka. Želiš krojača, šiviljo, modistinjo, mesarja, dimnikarja — v vseh obrtih in seveda strokovne delavce za tovarno v Zvečanu in za Trepčo. V šoli je 55 katoliških otrok v gimnaziji 22. Mnogo je tu stalno vojakov Slovencev in častnikov. Vojaška maša je vsako nedeljo. Župnikuje tu Slovenec mons. A. Kordin.

Za slovensko skupnost naših ljudi tu bi bila potrebna poleg organizacije **slovenska knjižnica.** Saj živi Slovencev tu nad 700. Prvi korak je storila Mohorjeva družba, ki je poslala nekaj knjig iz kulturnega dinarja. Najbogatejše pa nas je obdaril univ. prof. g. dr. Lambert Erlich, ki nam je za letošnjo Veliko noč poslal 40 krasno vezanih knjig iz Mohorjeve knjižnice in sam vse plačal. Sedaj je knjižnica ustanovljena in knjige že izposojamo. Prosimo pa še, ako nam kdo kaj pošlje. Slovenski jezik se med brati kar pozablja — žali Bog.

Druga in naša največja skrb je **nova cerkev sv. Mihaela** v Kos. Mitrovici. Še vedno se opravlja služba božja v pritličju navadne hiše. Velik dobrotnik Albanec Uka je sezidal na svoje stroške lep zvonik. Vse to sedaj ne zadovoljuje več. Ob Ob navadnih nedeljah je cerkvica premajhna. Odločili so se vsi katoličani, da zgrade novo cerkev. Kdo bo pomagal? — Slovenija je vedno rada pomagala in bo tudi sedaj. Cerkev bo za Trepčo, Zvečan in Mitrovico in za Vučitrn, kjer žive tudi Slovenci, naši vrli Čebaški i dr. Za Veliko noč si je župnija nabavila zastavo, ki je doslej še ni imela. Krasne slike presv. Srca Jezusovega in Marijinega in celotno delo hvali slovenske usmiljenke v ljubljanskem Marijinem domu, ki so jo izvršile.

Letos je angleška družba začela svoje delo v najbogatejšem rudniku Kopavniku pri Lešku. Prodrli so glavni rov skozi rudnik z brzino, da so potolkli evropski in mislijo tudi svetovni rekord. Tudi tu so naši Slovenci g. geom. Pratnekar in šef električne centrale g. Čebašek. V višini 800 m nadmorske višine se dviga danes že lepa kolonija. Žična železnica z Leškom, kjer je železniška postaja, bo skoro izpeljana. Bogata svinčena, bakrna in srebrna ruda se bo dovažala v mlin v Zvečanu in potem naprej v Solun in preko morja na Angleško. Družba zlasti danes v svinčeni atmosferi dobro služi, saj so izkazani letni dobički nad 100 milijonov.

Slovenca srečaš na Kosovem tudi v Uroševcu kot inženirja, živinozdravnika in mnogokrat kot brezposelnega, ki upa, da je Južna Srbija vsled svojega prirodnega bogastva in kulturnih nedostatkov obljubljena dežela. Resnica pa je, da so Slovenci v mnogočem pripomogli, da dvignejo kulturni nivo naših južnih bratov.

Hoče

Tovorna postaja. Znano je, kako dolgo se že prebivalstvo iz Hoč in daljne okolice bori za tovorno postajo. Kakor kaže, bo ta borba sedaj ugodno zaključena in bo postaja v jeseni izročena svojemu namenu. Kmetje, predvsem sadjarji, ki morajo svoje pridelke voziti na tovorni kolodvor v Maribor, bodo to vest z veseljem pozdravili, ker bodo z novo tovorno postajo rešeni vseh neprijetnosti in velikih stroškov, ki so jih imeli, ker niso mogli nakladati na hočki postaji.

Živahno delo umnih sadjarjev. V zadnjem času je bila oživljena »Gospodarska zadruga«, ki je nekaj časa počivala. Skupaj z občinskim kmet. odborom je zadruga nabavila 3 prevozne škropilnice, ki bodo vedno članom na razpolago za škropljenje sadnega drevja. V vseh osmih vaseh združene občine so postavljeni vodje škropilnic, ki so se izvežbali na posebnih tečajih, za nalogo, da vodijo škropljenje. Uspeh prizadevanj Gospodarske zadruge in kmetijskega odbora je že viden v naših sadonosnikih, ki so sedaj lepo negovani, med tem, ko so bili pred časom podobni pravim šumam. Zaenkrat se Zadruga bori še z velikimi težavami, ki se pa bodo dale z uvidevnostjo merodajnih faktorjev in z zavednostjo članov odstraniti. Največja želja članov zaenkrat je, da bi jim bilo na razpolago ceneno škropivo, za kar se bodo naše kmetijske institucije morale z vso vnemo zavzeti.

Na splošno željo občinstva bo Prosvetno društvo v Hočah v nedeljo 18. aprila t. l. ob pol 8 zvečer v »Slomškovem domu« ponovilo veseloigro »Dva para se ženita«. Opozarjamo, da se vrši predstava samo enkrat in to ob pol 8 zvečer. Prijatelji smeha, pridite, da se razvedrite!

V Peči med Pečanci

Peč, zadaj vhod v Rugovsko klisuro.

Peč, v aprilu 1937.

»Čestitam, službo si dobil,« mi je zaklical trafikant Ante izpred vrat svoje trafike in mi molel nasproti »Slovenca«. »V Peč pojdeš.«

»Sijajno,« je pristavil neki Kamničan. »Peč je veliko in imenitno mesto. Od tam smo pred vojno dobivali svinjsko mast. Samo Madžarov je tam precej.«

Dobri kamniški meščan je imel seveda v mislih Pečuh, ki se mu po madžarsko tudi pravi Peč in ker je bol površno podkovan v zemljepisu naše zedinjene domovine, me je v mislih že postavil na madžarsko mejo v Baranjo. Naša Peč pa leži v Zetski banovini in je po svoji zgodovini še imenitnejša kot madžarski Pečuh, kot službeno mesto pa seveda daleč pod vsako primerjavo.

No, pa pojdimo v Peč, saj dolgih potovanj sem že vajen!

Če hočeš po najkrajši poti v Peč, se boš do Belgrada poslužil brzega vlaka, tam se moraš pa ukrcati v potniški vlak za progo, ki je bila v etapah zgrajena čez Kraljevo in Kosovo polje do Skoplja, kot vzporedna proga važni mednarodni prometni žili po dolini Morave in Vardarja. Vsa pot od Ljubljane je sicer za 200 km krajša kakor do Pariza, po času potovanja pa je Pariz mnogo bliže. Do Peči izgubiš nič manj ko poldrug dan in moraš pri tem prevaliti točno 1050 km. Ko se v Belgradu utaboriš v direktnem vagonu Belgrad —Peč, si za 14 ur preskrbljen in pod varno streho. Vlak počasi drdra po rodovitni Šumadiji kakor naš ljubi dolenjec, kadar vozi cvičkarje iz belokranjskih hramov. Počasi teko ure, ko si vlak utira pot ob vznožju Kopaonika proti Kosovemu polju. Voziš se mimo znanega rudnika Trepče, kjer si angleški kapital iz našega naravnega bogastva kuje svetle denarce, mimo Kosovske Mitrovice, kjer je daljši postanek, in čez Vučitrn, nekdanjo rezidenco g. prosv. referenta Frana Erjavca.

N apostaji, ki je krščena za Kosovo Polje, se odcepita dve stranski progi. Prva 8 km dolga, gre na vzhod do Prištine, druga, 84 km dolga pa na zahod do Peči. Kakor znano, je bila ta šele lani dograjena in v avgustu slovesno izročena prometu. Takrat smo čuli mnogo hvale o velikem pomenu nove prometne žile za gospodarsko povzdigo Metohije in Peči. Na Kosovem Polju torej odpnejo od dolgega vlaka zadnje tri vagone in vprežejo pred nje nov hlapon, ki se našopirjen kakor pav poda po novi železni cesti naravnost v Peč.

Proga je pač frekventirana kakor vse proge v južnih krajih. Po dva, trije potniki vstopajo ali izstopajo na postajah, potniki v vagonih pa so najbrž povečini državni uradniki. Vsi se vozijo v Peč kot izhodišče potujočega sveta naprej v Črnogoro.

Kar oddahneš se, ko vidiš, da je po dolgi vožnji vlak zašel v polkrog visokih planin, iz katerih ni izhoda. Še velik ovinek, za njim pa ogromen kup hiš, iz katerih se dviga proti nebu 13 miaretov, pa smo na postaji v Peči.

Kolodvor, velika lepa stavba, je nad 1 km izven mesta. Kdor se noče takoj pri prvem koraku seznaniti s proslulim pečkim blatom, se bo vsedel v eno izmed številnih kočij, ki čakajo na potnike, in se popeljal v mesto. Za me je bila ta vožnja doživetje svoje vrste. Stara dosluženа kočija, ki nosi ponosno ime fijaker, se je kakor barka po viharnem morju zibala po blatni cesti. Voznik je spretno krmaril in lovil kovčeke, da niso zdrčali na tla, s stopniščem pa smo zajemali blato s ceste, kadar je kolo hotelo izmeriti globino kakšne kotanje. Kočija je bila opremljena s staro avtomobilsko hupo, ki jo je voznik divje stiskal, da je izvabil iz nje hreščeč glas, pred katerim so se spoštljivo umikali pešci na rob ceste. Iz kolodvorske ulice, ki je široka vprav za kočijo, smo zmagoslavno pritrobentali na glavni trg pred hotel »Korzo«, edino evropsko hišo na trgu. Tako sem se znašel v starodavni Peči.

Če bi bil popotni turist, ki si je za en dan prišel ogledat te kraje, bi se takoj navdušil za slikovito lego stare patrijaršije, za strme vrhove razklanega Čakorja in za slovito Rugovsko klisuro. Prijazni ljudje, ki jim je naložena skrb za dober glas mesta, bi me vzeli v svojo sredo, mi pokazali vse v najlepši luči in jaz gotovo ne bi izpustil prilike, da ne bi napisal slavospeve o bratskem sprejemu, o slovanski gostoljubnosti in o lepoti krajev, ki bi jih primerjal naši divni Gorenjski in jih sploh gledal, kakor smo jih vsi videli ob zedinjenju.

Če pa prideš sem na službeno mesto, se ti kraji in ljudje pokažejo v popolnoma drugačni luči. Zato je bolje, da svojih prvih vtisov ne vržeš takoj na papir, ker bi morda izrekel preveč strogo sodbo. Kakor vidite, sem se tega točno držal, vendar pa moram priznati, da v teku časa niti za las nisem mogel spremeniti svojega prvotnega mnenja v korist ali v škodo Peči. Eno drži slej ko prej: za gimnazijskega suplenta je pečka gimnazija eno najslabših službenih mest v naši državi, mesto samo pa nudi človeku, podkovanemu z novinarsko zvedavostjo, zelo široko polje za zanimiva in za naše razmere poučna razglabljanja v najrazličnejših smereh. Pa si natančneje oglejmo to slavno Peč!

Peč leži na najzahodnejšem robu rodovitne Metohije, ki jo zapira venec strmih in preko 2000 m visokih gora. Kljub temu, da leži 560 m nad morjem, torej toliko kot Kopiša v dolini Kamniške Bistrice, je obkrožena z vinogradi, ki pa segajo samo kakšnih 70 m visoko. Strmi planinski bregovi, pokriti z redkimi hrastovimi gozdi, se brez blažjih prehodov dvigajo iz Metohijske ravnine in jo kot visok zid ločijo od prave Črne gore. Iz planin si je skozi slovito Rugovsko klisuro, eno največjih in najveličastnejših v naši državi,, po mogočni eroziji izdolbla skozi živo skalo pot Pečanska Bistrica, močan in nevaren hudournik, ki vsako leto povzroča mnogo preglavic. Tik pred vhodom v Rugovsko klisuro, skozi katero se je v svetovni vojni umikal del srbske vojske, leži stara srbska patrijaršija.

Mesto samo ima popolnoma turški značaj. Večino ozkih in čudno zavitih ulic, v katerih bohotno kraljuje pristna orijentalska nesnaga, ne obrobljajo hiše, ampak povečini primitivno iz ilovice zgrajeni zidovi z velikim nerodnimi lesenimi vrati, ki vodijo na dvorišča, kjer so šele hiše. Pojem o nasipanju in češčenju ulic je tu še neznan, čeprav moramo plačati kuluk. Blata je ob deževju toliko, da se kar preliva po ulicah. Majhno izjemo tvori v tem pogledu samo glavni trg, ki je, kakor je videti na sliki, še precej prostoren in zvečer razkošno razsvetljen kakor kakšen pariški bulvar. Mesto ima namreč elektriko, ki jo meščani plačajo po 7 din za kilovatno uro. Tudi brez vodovoda ni Peč. Par sto metrov nad patrijaršijo je tik ob strugi Bistrice zajet močen vrelec, ki mu pravijo Crna voda. Poznavalci trdijo, da je voda iz tega vrelca v najpopolnejšem pomenu besede rečeno zdrava pitna voda, kar bo najbrž tudi držalo. Tako zdravo pitno vodo ima malokatero mesto v državi. Vodovod pa seveda ni napeljan po ulicah ali celo po hišah, ampak samo po glavni prometni cesti, koder se vrstijo drug za drugim javni vodnjaki, ob katerih se napaja cela Peč.

Tudi kanalizacijo ima Peč. Toda kakšno! Kdor pozna sistem kamniških »žajspohov«, si jo bo lahko predstavljal. Iz struge Pečanske Bistrice so na vse strani izpeljani po 2 do metre široki jarki, ki preprezajo mesto v vseh smereh. Bistra voda se navadno pretaka po levi ali desn istrani ceste ob hišah. Iz vsakega »žajspoha« se odvajajo manjši, do pol metra široki potočki, ki teko čez dvorišče malone vsake pečanske hiše, pod stranišči in svinjaki, sprejemajo nesnago in jo odplavljajo naprej.

Taka je torej Peč z vsem, kar človek najprej opazi. To je zunanji okvir za torišče, na katerem se gnete — po najnovejši statistiki iz občinske pisarne — nič manj ko 14.480 ljudi različne vere, karakterja in običajev. Trije elementi: turško-arnavtski, srbski in črnogorski, vsak s svojimi zahtevami in potrebami, si stojijo nasproti v tihi in prikriti borbi, ki se odraža v vsem javnem življenju in je za opazovalca iz naših krajev nadvse zanimiva in poučna.

Večino prebivalstva tvorijo muslimani, ki jih je uradna statistika naštela 9.770, torej mnogo več ko dve tretjini. Poznavalci pa trdijo, da ta številka ni točna in da jih je še vsaj 1000 več. Muslimanski Arnavti znajo namreč spretno prikrivati svoje otroke, da jih obvarujejo pred uradnimi osebami, zapisniki in statistikami ter tako, če le mogoče, odtegnejo vojaški službi. Dve tretjini muslimanskega življa tvorijo Arnavti, tretji pa Turki. Arnavti so povečini revni kmetovalci in težaki, Turki, ki so po balkanski vojni postali iz gospodujočega podrejeni element, pa so obrtniki in trgovci. Lepo število med njimi se prišteva med najbogatejše pečanske veljake, vsi pa seveda obvladajo poleg turškega še srbski in arnavtski jezik.

Pravoslavnih je v Peči komaj 4322. Pred balkansko vojno jih je bilo okrog 2000. Ti nazivajo sebe »starosjedioci«, to je Srbi, ki so tu ostali tudi po letu 1690, ko se je večina srbskega življa pod vodstvom Arsenija III. Crnojeviča izselila v Vojvodino v strahu pred turško osveto. Toda to niso Starosrbi. Teh je po selitvi ostalo v Peči samo par družin, ostali pa so se v teku 200 let naselili iz skopske strani in iz Črne gore in se tu vdomačili. Postali so pravi Pečanci in se sedaj štejejo za Srbe.

V balkanski vojni so preko visokega Čakorja navalili na Metohijo Črnogorci in jo zasedli. Naselili so se po hišah turških in arnavtskih meščanov, ki so padli v vojni, mnogo pa so jih tudi kar enostavno pregnali. Črnogorce, ki jih je danes v Peči nad 2000, so sprejeli Starosrbi kot osvoboditelje izpod turškega jarma in se navdušeno bratili z njimi. To bratsko razpoloženje pa je trajalo le kratko dobo, ker so Črnogorci takoj prevzeli vlogo gospodarja in začeli odrivati Pečance z višjih položajev. Med njimi so nastala huda nasprotstva, ki zavzemajo često prav ostro obliko. Ker je danes Črnogorcev v pečki občini par stotin več kot Pečancev, se ti čutijo hudo zapostavljene. Nasprotje se pokaže zlasti ob vsakokratnih volitvah, ko so Črnogorci kompaktno na eni, Pečanci pa na drugi strani, muslimani pa tisti ječiček na tehtnici, ki odloča bitko. Njihovo stališče je skozi in skozi oportunistično, zato se ena in druga stran vneto prizadeva za njihovo naklonjenost. Pri zadnjih volitvah sta si na Jevtičevi listi stala nasproti Pečanec in črnogorski kadidat. Zmagal je z majhno razliko Črnogorec.

Prikrita in tiha borba med srbskimi in črnogorskim življem daje življenju v Peči posebno obeležje razgibanosti, ki se manifestira ob vsaki priliki in skoro na vsakem koraku. Gimnazija kot mogočen faktor pri produciranju inteligence seveda ni ostala ob strani in tako so se tudi vanjo zanesli pojavi, ki so za človeka iz naših krajev neznosni.

Ker smo že toliko razpravljali o prebivalstvu naše Peči, ne smemo pozabiti omeniti, da so tu poleg muslimanov in pravoslavnih tudi katoličani. To pa niso morda katoliški Srbi, ampak Albanci, oziroma Arnavti. Njihovo število je naraslo na 398. Katoličani so pred 10 leti zgradili v Latinski ulici na prav lepem kraju lično cerkvico, v kateri je vsako jutro služba božja, v nedeljo pa tudi pridiga — seveda v arnavtskem jeziku. Dušni pastir je priljubljen in v celi Peči spoštovani pater Lovrenc, ki je doma iz Janjeva na Kosovem polju. Letos poleti bodo pečanski katoličani slovesno proslavili 10 letnico posvečenja cerkvice in bomo ob tem dogodku gotovo imeli priliko, da o njih kaj več zvemo.

Ivan Zika.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja, 11. aprila: 8 Vesel jutranji pozdrav (plošče) 8.30 Telovadba a) za dame, b) za gospode (vodi g. prof. Marjan Dobovšek) — 9Čas, poročila, spored 9.15 Koncert na klavirju (g. Urbanc Franc) — 9.45 Verski govor (g. dr. Ciril Potočnik) — 10 Prenos cerkvene glasbe iz mariborske stolnice — 11.10 Saint Saens: Živalski karneval (plošče) — 11.30 Otroška ura: Trije godci (zvočna slika) — 12 Kar imamo, to Vam damo (plošče po željah) — 13 Čas, spored, obvestila 13.15 Koncert radijskega orkestra — 15.30 Prenos iz Kranja: Koncert sokolskih pevskih zborov in orkestrov — 17 Kmet. ura: Pridelovanje in pomen krmskih rasxlin za živinorejo (g. ing. Jože Černe) — 17.20 Nekaj lahke glasbe (plošče) — 18 Tri hčere — veseloigra (člani rad. igr. družine) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: V čem je vrednost naše starejše umetniške proze (Dušan Nikolajevič iz Belgrada) — 19.50 Slovenska ura: Vasilij Mirk: Glasbeni utrinki (g. prof. Marjan Lipovšek) b) Kraševci (g. Jože Pahor) — 20.30 Koncert: Sodelujeta g. Jože Gostič in Radijski orkester — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za dobro voljo in kratek čas (Jožek in Ježek).

Ponedeljek, 12. aprila: 12 Same vesele (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — Čas, spored, obvestila — 13.15 Zvoki iz Amerike (plošče) — 14 Vreme, borza — 18 Zdravniška ura: Nega in utrjevanje (g. dr. Anton Brecelj) — 18.20 Lalo: Na mouna (orkestralna suita na ploščah) — 18.40 Gledališče in občinstvo II. del (g. Ciril Debevec) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Prenos simf. koncerta iz Sofije — 21 Koncert kompozicij Danila Švare (prenos iz velik. filharmonične dvorane). Sodelujejo: ga. Zlata Gjungjenac, g. Aleksander Kolacio, g. prof. Marjan Lipovšek, Ljubljanski kvartet (gg. Pfeifer, Stanič, Šušteršič, Müller) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Vesele pesmi (Tercet Stritar in g. prof. M. Lipovšek).

Torek, 13. aprila: 11 Šolska ura: Križem po Sloveniji — prirodopisne sličice iz raznih krajev naše ožje domovine (g. prof. Rafael Bačar) — 12 Slavne pevke (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Narodna glasba severnih Slovanov (Radijski ork.) — 14 Vreme, borza — 18 Glasba morja (igra Radijski orkester) — 18.40 Vpliv islama v evropski kulturi in njegov zaton (g. urednik Terseglav) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Jeanne d'Arc — prva pobornica nacionalizma v srednjem veku (g. urednik Fr. Terseglav) Ljubljana — 19.50 Zabavni zvočni tednik — 20 IV. skladateljska ura: Risto Savin. Sodelujejo: ga. Marta Ostero-Valjalo (klavir), g. Tone Petrovčič (samospevi) in g. Slavko Ostere (predavanje) — 20.45 R. Savin: Odlomki iz opere »Matija Gubec« (uprizoritev ljubljj. opere, posnetek na ploščah(— 21.15 Mandolistični trio (gg. M. Antunovič, J. Privšek, Sr. Haršlag) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Plesna glasba na dveh klavirjih (gdčni Silva Hraševčeva in Božena Saplja).

Sreda, 14. aprila: 12 Razni zbori (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 14 Vreme, borza — 18 Mladinska ura: Ob 200-letnici rojstva Alojzija Galvanija (g. prof. M. Adlešič) — 18.20 Mladinska ura: Akvarij II. predavanje (g. Miroslav Zor) — 18.40 Mladi ljudje in kazenski zakon (g. Roman Rus) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura: Mesečni kulturni pregled (Belgrad) 19.50 Šah — 20 Prenos simf. koncert mariborske Glasbene Matice: Dirigent: Marjan Kozina — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Reprodue. koncert plesne glasbe.

Drugi programi:

Nedelja, 11. aprila: Belgrad: 19.50 Narodne pesmi — 21.00 Kavarniška godba — *Zagreb:* 20.00 Tamburice — 20.4 Operetna glasba — *Dunaj:* 20.05 Igra — 22.50 Plesna glasba — *Trst-Milan:* 17.00 Simfonični koncert — 21.00 Opereta — *Rim-Bari:* 21.00 Pihala — *Praga:* 19.30 Gledališki prenos — *Varšava:* 19.20 Angleška glasba — 21.40 Ogrske pesmi — 22.10 Orkestralni koncert — *Berlin-Lipsko:* 20.00 Opereta — Hamburg: 20.00 Narodna glasba — *Vratislava:* 20.00 Opera »Vojvoda Wildfang« — *Köln:* 20.00 Opera »Čarostrelec« — *Frankfurt-Monakovo:* 20.00 Plesni večer — *Strassbourg:* 21.15 Orkestralni in solistični koncert.

Ponedeljek, 12. aprila: Belgrad: 19.15 Orkestralni koncert — 21.00 Litovski evropski koncert — *Zagreb:* 20.30 Moški kvartet — 21.00 Litva — *Dunaj:* 21.00 Litva — *Italijanske postaje:* 17.15 Pianino — 21.00 Vokalni in instrumentalni koncert — *Praga:* 20.20 Vokalni kvartet — 21.00 Litva — *Varšava:* 20.15 Debussijev koncert — 22.00 Simfonični koncert — *Königsberg:* 20.10 Pihala — *Frankfurt:* 20.10 Domovinski zvoki — *Monakovo:* 20.10 Škotska narodna glasba — *Strassbourg:* 21.30 Novi šlagerji.

Torek, 13. aprila: Belgrad: 19.50 Brahmsov trio — 20.20 Narodne pesmi — 20.50 Orkestralni koncert — *Zagreb:* 20.00 Opera — *Dunaj:* 20.00 Zbor — 21.00 Varšava — 22.20 Mozartovi godalni kvarteti — *Trst-Milan:* 17.15 Plesna glasba — 21.00 Instrumentalni koncert — *Rim-Bari:* 21.00 Opera »Fedora« — *Praga:* 19.25 Igra — 21.35 Kvartet — *Varšava:* 19.20 Haydnove skladbe — 21.00 Simfonični koncert — *Berlin:* 16.05 Opera »Legenda o lepi Jolandi« — *Köln:* 20.10 Operetne melodije — *Frankfurt:* 20.10 Opereta »Zlati pierot« — *Stuttgart:* 20.10 Baletna glasba — *Beromünster:* 20.10 Orgelski dueti — 21.45 Čelo in klavir — *Strassbourg:* 21.30 Mozartov koncert — *Bukarešta:* 20.35 Simfonični koncert.